

Заўсёды з Леніным

Пятрусь БРОўКА, народны паэт Беларусі, лаўрэат Ленінскай прэміі, выпускнік БДУ імя У. І. Леніна.

Сягоння
Нас болей і болей,
Жыццёвы закон наш —
Расці!..
І я, і мой сын-камсамалец,
І унук, што павінен прыйсці.

Нас Ленін,
Да шчасця пазваушы,
Вядзе кланатліва увесь час.
Жывы ён —

У партыі нашай,
Яна ж неуміручая у нас.

Ёсць сплавы,
Што зліты на славу,
Іх імат чалавецтва

Такога ж магутнага сплаву
Дагэтуль яшчэ не было.
Працуем —
Не знаём спакою,

Не ведаем стомы у плячах,
Каб стацца хоць кропляй
малою

Падобнымі на Ільіча.

Вяршыні —
Прырода стварыла
Праз год міліёны сама.
Ды велічы гэткай і сілы,
Як партыя наша,—няма!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОўНАГА ЧЫРВОНАГА СЦІГА
ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

● № 14 (771)

● Панядзелак, 20 красавіка 1970 г.

Цана 2 кап.

● Год выдання XXIII

РУКОЮ ШЧОДРАГА СЕЙБІТА

Не паспелі адгрымець навальніцы Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, як у Сагэцкай краіне, кіруемай вялікім карыфеем навукі У. І. Леніным, пачалі стварацца новыя вышэйшыя навучальныя установы і буйныя навукова-даследчыя інстытуты. Яшчэ ў 1918 годзе У. І. Леніным былі ўстаноўлены і створаны Цэнтральны аэрадынамічны інстытут (ЦАГІ), узначальваемы выдатным аэрадынамікам Н. Е. Жукоўскім і С. А. Чаплыгіным, Усесаюзнае электратэхнічнае інстытут (ВЭІ), кіруемы А. А. Кругам, Фізічны інстытут імя П. Н. Лебедзева, узначальваемы П. П. Лазаравым і шмат іншых.

Хутка ствараўся шэраг новых навуковых цэнтраў, якія падпарадкоўваліся Народным Каміса-

А. Н. СЕУЧАНКА,
рэктар, акадэмік АН БССР.

рыятам і былі цесна звязаны з патрэбамі народнай гаспадаркі. Навуковыя цэнтры дапамагалі ствараць новыя віды прамысловасці, якія мелі важнае народнагаспадарчае і абароннае значэнне. Савецкі ўрад адпуская недасягальныя раней сродкі на навуку і адукацыю. Маленькія дарэмі выдатныя аэрадынамічныя лабараторыі сталі хутка якасна і колькасна ператварацца ў буйныя навуковыя інстытуты. Навука поўнасьцю становіцца на службу народу і дзяржаве. Планаванне навуковых даследаванняў звязваецца з дзяржаўным гаспадарчым планам.

Яшчэ ў 1918 годзе кіраўніцтва Акадэмі навук

зварнулася ў Савет Народных Камісараў з запытнай, дзе было выказана пажаданне прыняць удзел у даследаваннях карысных выкапняў, энергетыкі, воднай і сельскай гаспадаркі, у эканамічных, картаграфічных і іншых важных работах. Уладзімір Ільіч Ленін саставіў вядомы «Наклад плана навукова-тэхнічных работ» для ўстаноў АН СССР.

Хутка пасля кастрычніцкіх дзён У. І. Ленін атрымаў звесткі аб паспяховай вопытах па радыётэлефані, якія праводзіліся М. А. Бонч-Бруевічам і яго супрацоўнікамі ў Ніжагародскай лабараторыі. Адпаведна рашэнню Саўнаркома, пад-

2 студзеня 1918 года вядомая Ніжагародская радыёлабараторыя абавязана была распрацаваць прыёмна-узмяццельныя лямпы, а ў сакавіку 1920 года выйшла рашэнне аб будаўніцтве Цэнтральнай радыётэлефоннай станцыі. З гэтага выпадку У. І. Ленін пісаў: «Справа гэта гіганцка важная... Уся Расія будзе слухаць газету, якую чытаюць у Маскве».

У. І. Ленін прыняў усе неабходныя меры для развіцця радыё работ» для ўстаноў АН СССР. У жніўні 1921 года ў Маскве пачала працаваць радыёвяшчальная станцыя, магутнасць якой перавышала магутнасць радыёвяшчальных станцый Нью-Йорка, Парыжа, Берліна, Лондана.

(Працяг на 3-й стар.)

НАС ВІНШУЮЦЬ

Міністэрства гарача віншуе калектыву ўніверсітэта з узнагароджаннем Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай за дасягненні па удасканаленню вучэбна-выхаваўчай работы, у развіцці навуковых даследаванняў, падрыхтоўцы навукова-педагагічных кадраў. Міністэрства жадае калектыву ўніверсітэта далейшых поспехаў у павышэнні якасці падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў — актыўных будаўнікоў камуністычнага грамадства, адданых партыі і народу, у развіцці навукі, тэхнікі і культуры на карысць Савецкай Радзімы.

Міністр ЕЛЮЦІН.

Сардэчна віншуюць калектыву ўніверсітэта з высокай узнагародай — Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай. Жадаем новых творчых поспехаў.

Прэзідыум ЦК прафсаюза.
Масква.

Мінвуз БССР віншуе калектыву Белдзяржуніверсітэта з выпадку ўзнагароджання Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай ЦК КПСС, Саўміна СССР, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, ВЦСПС. Жадаю калектыву ўніверсітэта новых поспехаў у справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў, выхавання будаўнікоў камуністычнага грамадства.
Намеснік Мінвуза КРАСОЎСКІ.

Ад імя калектыву Мінскага станказавода імя Кастрычніцкай рэвалюцыі віншуюць з дасягнутымі высокімі паказчыкамі і сацыялістычным спаборніцтвам у гонар 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна — узнагароджаннем Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай. Жадаем далейшых поспехаў у дасягненні выканання прынятых сацыялістычных абавязанняў.

ЭВЕРСМАН, ВАЛКАНОЎСКІ, БАРХАНАЎ,
ЖАЛНІЯРҮК.

Мінская кандытарская фабрыка «Камунарка» віншуе калектыву ўніверсітэта з узнагароджаннем Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай, жадае далейшых поспехаў у працы.
ЗАЙЦАЎ, КУЗНЯЦОЎ, НОВІКАВА.

Дзяржбуд Беларускай ССР віншуе калектыву з узнагароджаннем Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай за дасягненне высокіх паказчыкаў у сацспраборніцтве ў гонар 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна і жадае новых вялікіх поспехаў на карысць нашай вялікай Радзімы.

В. КАРОЛЬ.

Гарача віншуюць прафесарска-выкладчыцкі і студэнцкі калектыву Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна з высокай ацэнкай вашых поспехаў у навуковай, вучэбнай і выхаваўчай рабоце ў сувязі са 100-годдзем з дня нараджэння У. І. Леніна і ўзнагароджаннем Ленінскай юбілейнай Ганаровай граматай ЦК КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Савета Міністраў СССР і ВЦСПС.

Жадаем вам, дарагія сябры, далейшых поспехаў у справе камуністычнага выхавання моладзі і падрыхтоўцы высокакваліфікаваных кадраў для народнай гаспадаркі.

Сакратар Кастрычніцкага райкома КПБ
Л. ВЯРЖЫЦКІ.

Усё, што звязана з жыццём і дзейнасцю правядыра працоўных усяго свету, нязменна прыцягвае пільную ўвагу савецкіх людзей і іх гасцей. З асаблівай цікавасцю яны знаёмяцца з музеямі У. І. Леніна.
НА ЗДЫМКУ: студэнты ўніверсітэта ў час наведання філіяла музея У. І. Леніна ў Ленінградзе.

Фота Д. Прэса.

УСЕ ТВАЕ НАКАЗЫ МЫ ПОМНІМ КОЖНЫ РАЗ

Кожны з нас — камсамольцаў 40-х гадоў, з асаблівым пачуццём успамінае тыя перыяды ў асабістым жыцці, якія звязаны з імем Леніна, з барацьбой за ідэі ленинскай партыі.

У сэрцы людзей майго пакалення імя Леніна увайшло з гулам першых трактараў, якія прыйшлі ў калгаснае сяло, з заводскі-

мі гудкамі першых пяцігодак, з героямі кніг Шолахава і Гладкова, Фурманова і М. Астроўскага, Горкага і Маякоўскага, з выдатнымі савецкімі песнямі «Шірока страна мая родная», «Москва майская».

У дні Вялікай Айчыннай вайны імя Леніна стала сцягам нашай узброенай барацьбы з фашысцкімі захопнікамі. Яно натхняла савецкіх воінаў, вяло на подзвігі, служыла крыніцай мужнасці і упэўненасці ў перамозе незат у цяжкія дні пачатку вайны.

У акапе, у зямлянцы, у баі Ленін быў з намі. Мы неслі з сабою дарагія рысы на камсамольскіх і партыйных білетах, вышэйшых узнагародах Радзімы, на апаленых вайной баявых сцягах воінскіх часцей.

У сваім лёсе ваенных год мне запомніліся дзве падзеі: першая з іх — прысваенне гвардзейскага звання часці, у якой я служыў начальнікам штаба, за паспяховае выкананне баявой задачы ў час Арлоўска-Курскай бітвы. Калі гвардзейскі сцяг з партрэта Ільіча неслі ўздоўж строя, у многіх на вачах былі слёзы. Другая падзея звязана з пераможнай вясной 1945 года. У баі на подступах да Берліна адно з падраздзяленняў

палка трапіла ў акружэнне праціўніка. У няроўным баі навясла пагроза прарыву танкаў праціўніка ў тыл усёй часці. У небяспецы аказаўся і сцяг часці. Патрэбна было зараз жа аказаць дапамогу акружаным. Выканаць гэту задачу было даручана мне з групай разведчыкаў. За паспяховае яе

ЛЕНИН У НАШЫМ ЛЁСЕ

СЛОВА—КАВАЛЕРАМ
ОРДЭНА ЛЕНИНА

выкананне і ўдзел у штурме Берліна я быў узнагароджаны ордэнам Леніна.

Успамінаючы аб гэтым напярэдадні Ленінскага юбілею, я ганаруся тым, што быў у радах абаронцаў нашай сацыялістычнай Айчыны.

М. НЕЧЫПАРЭНКА,
супрацоўнік падрыхтоўчага
факультэта.

Прайшло больш паўвека з той пары, калі я ўпершыню пачуў слова Ленін. Мінуты гады, дзесяцігоддзі, насычаныя пераломнымі падзеямі і гістарычнымі перамогамі. Успамінаючы пражытае, я не магу аддзяліць яго ад поўнага чалавечай прывабнасці і тытанічнай велічы вобраза Леніна. З імем, вучэннем і дзейнасцю Уладзіміра Ільіча непарыўна звязаны гіганцкія сацыялістычныя пераўтварэнні, што адбыліся ў нашай краіне. Імя Леніна стала сімвалам сацыяльнага абнаўлення свету.

І кожны раз, калі размова заходзіць аб нашых паўсядзённых справах і праблемах, мы зноў і зноў раімся з Леніным, зноў і зноў звяртаемся да яго заветаў, яго думак, вучымся ў яго працаваць. Гэта стала прывілам нашага жыцця, надзённай патрэбай кожнага з нас. Імем вялікага чалавека і дзяржаўнага дзеяча асветлены памятнае мне розныя перыяды жыцця нашай партыі.

Р. ПЯТРОВІЧ, дэкан
аглядачнага факультэта.

АБ САМЫМ ЗАПАВЕТНЫМ

У студзені гэтага года мяне прынялі кандыдатам у члены КПСС, у гэтым жа месяцы я стаў ленинскім стыпендыятам. Сёння яшчэ цяжка знайсці ў маім жыцці нешта падобнае, якое б хоць у нейкай меры набліжалася да гэтых падзей. У заяве, якую я напісаў у партыйную арганізацыю факультэта журналістыкі, былі такія словы: «Абязуюся ўсім сваім жыццём, сваімі справамі, думкамі право-

дзіць у жыццё лінію партыі, стваральнікам якой быў Ленін». Гэтыя словы не прыйшлі самі па сабе, яны нарадзіліся даўно і жылі ў сэрцы, а цяпер сталі першым вынікам той доўгай працы думкі, таго шляху, якім я ішоў да Леніна, да партыі. З другога боку, я зразумеў, што гэты шлях яшчэ толькі пачынаецца.

Леніна я адкрываў для сябе некалькі разоў і не ведаю, колькі разоў яшчэ буду адкрываць, бо кожная

сустрэча з творамі Уладзіміра Ільіча — гэта пазнанне глыбіні чалавечай думкі. Атрымліваецца штосьці падобнае на ланцуговую рэакцыю: хочацца ведаць больш.

Дзесьці ў дзесятым класе мне давялося рабіць канспект прамовы Ільіча на III з'ездзе РКСМ. Спачатку я больш-менш добра сумленна занатаваў гэты дакумент. Але ўсю яго каштоўнасць адчуў толькі тады, калі мне давялося абдумаць план работы камітэта камсамола, сакратаром якога мяне выбралі. Цяпер я чытаў тыя ж старонкі як вельмі зацікаўлены чалавек, які хоча і спадзяецца знайсці адказ на пытанне, якое яго хвалюе. І гэты адказ быў знойдзены. Ленинскія палажэнні і патрабаванні сталі канкрэтнымі тэмамі

камсамольскіх сходаў, дзвіжамі вечароў і сустрэч, сталі справай камсамольскай арганізацыі.

У адзінаццатым класе ўжо ва ўніверсітэце, сур'ёзна працуючы над творамі Леніна, я адкрываў для сябе стройную тэорыю сацыялістычнай рэвалюцыі і ленинскія традыцыі стылю ў сучаснай публіцыстыцы, тэорыю дзяржавы і ленинскае палемічнае майстэрства, ленинскі план сацыялістычнага будаўніцтва і ленинскія асновы прапаганды.

Усё часцей і часцей адчувалася нейкая ўнутраная неабходнасць раіцца з правадыром. Я зразумеў, што адзінай маёй мэтай стала авалоданне ленинскім светапоглядам, які і абазначае аснова правільную пазіцыю ў жыцці.

Мне запомніўся адзін фотопартрэт Ільіча: напружаная думка ў вачах, стомленасць, строгасць. Такая строгасць, перад якой не зманш, не збочыш ад прамога адказу. Ён увесь тут як кіраўнік дзяржавы, як чалавек, які працаваў для Радзімы, працаваў для народа, патрабуючы гэтага ж і ад іншых. Гэта была грамадская праца, праца, найбольш блізкая да камуністычнай, праца, якой мы павінны навучыцца. І гэта вучоба, на мой погляд, павінна ісці па аднаму шляху: павышэнне патрабаванняў да сябе, да тых людзей, якія цябе акружаюць. Прынцыповая шчырасць у адносінах паміж людзьмі, на жаль, не заўсёды яшчэ становіцца правілам. У нас яшчэ жывуць выразы: «крытыкаваць, не уносячы нічога

асабістага», а то і «не пераходзіць на асобы». Так нельга, бо няма ў справе і ў думках той партыйнай абрэсленасці, якая не давала б спакою тым, хто яшчэ любіць адсядзецца ў цяньку.

Вельмі прыкра становіцца на душы, калі чуеш з'едлівае: «Няхай машына працуе — яна жалезная». Сем гадоў папрацаваўшы на камсамольскай рабоце, я не магу і не хачу разумець гэтых людзей, філасофія якіх грунтуецца на мяшчанскім прынцыпе: даць грамадству як мага менш і ўзяць для сябе як мага больш. Гэта бяздарнае, лішняя жыццё. Я цвёрда упэўнен, што праўда на момант баку, бо так патрабаваў Ленін, так патрабуе час.

В. ГУРЫН,
студэнт IV курса
факультэта журналістыкі.

РУКОЮ ШЧО ДРАГА СЕЙБІТА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Асабліваю цікавасць У. І. Ленін праяўляў да такіх важных пытанняў, як тэхнічная рэканструкцыя ўсёй краіны, зверху данізу, якая была немагчыма без укаранення дасягненняў навукі і тэхнікі. Зусім невыпадкова ў самым пачатку станаўлення Савецкай улады, у разгар грамадзянскай вайны, тады, калі патрэбны былі срэды на аднаўленне і стварэнне амаль усіх відаў прамысловасці, транспарту, сельскагаспадарчай вытворчасці, Савецкай уладай былі ўстаноўлены новыя вялікія навукова-даследчыя інстытуты, галоўным чынам тэхнічнага профілю. Гэтыя навуковыя цэнтры выхавалі за два-тры дзесяцігоддзі многія тысячы навуковых работнікаў, канструктараў і інжынераў, якія стварылі вялікі фізіка-тэхнічны патэнцыял нашай краіны.

Акадэмік С. І. Вавілаў з гэтага выпадку ў артыкуле «Ленін і сучасная фізіка» пісаў: «Савецкая тэхнічная фізіка, абв'язаная сваім паяўленнем

У. І. Леніну, з гонарам вытрымала суровыя выпрабаванні вайны».

У сувязі з выкананнем пяцігадовых народнагаспадарчых планаў новай, вельмі вялікай і тэрміновай патрабаванні да вучоных і інжынераў, што выклікала пераход работніц навуковых устаноў на планавыя рэйкі. У гэтыя гады ідзе інтэнсіўная арганізацыя новых навуковых цэнтраў на перыферыі. Акадэмія навук СССР стварае шэраг філіялаў: Далёкаўсходні ва Уладзівастоку, Уральскі — у Свядлоўску, Грузінскі — у Тбілісі, Армянскі — у Ерэване, Азербайджанскі — у Баку, Казахскі — у Алма-Аце. У далейшым некаторыя з іх пераўтварыліся ў самастойныя акадэміі, аналагічна Украінскай і Беларускай. Узнікла многа інстытутаў разгалінаванага характару на перыферыі.

Стварэнне фронту навукі на усёй тэрыторыі краіны і выхаванне спецыялістаў па усіх новых і важных галінах было важнейшым вынікам ленинскага планавага раз-

віцця савецкай навукі і тэхнікі.

У. І. Ленін і партыя правялі вялікія клопаты аб развіцці Беларусі, аб росквіце культуры беларускага народа. З імем Уладзіміра Ільіча Леніна звязана гісторыя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта — вядучай вышэйшай навучальнай установы рэспублікі. У 1919 годзе быў апублікаваны падпісаны У. І. Леніным дэкрэт Савета Народных Камісароў: «У азнаменаванне Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 года, разнаволіўшай працоўныя масы ад палітычнага, эканамічнага і духоўнага гнёту з боку маёмасных класаў і адкрыўшай ім шырокія шляхі да крыніц ведаў і культуры, заснаваць шэраг новых універсітэтаў».

Адпаведна гэтаму ленинскаму дэкрэту і быў створаны Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт.

І студзеня 1949 года ў дзень вялікага нацыянальнага свята беларускага народа — трыццацігоддзя з дня ўтварэння Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі — Беларускаму дзяр-

жаўнаму ўніверсітэту было прысвоена імя Уладзіміра Ільіча Леніна.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт заняў вельмі важнае месца ў развіцці вышэйшай адукацыі ў рэспубліцы.

Цяпер у рэспубліцы налічваецца 28 вышэйшых навучальных устаноў, у якіх вучыцца звыш 130 тысяч студэнтаў. Толькі ў нашым ўніверсітэце 16 тысяч студэнтаў і 326 аспірантаў, на кафедрах працуе 1050 выкладчыкаў, сярод якіх 52 дактары і 368 кандыдатаў навук.

Як старэйшая навучальная ўстанова рэспублікі Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт унёс дастойны ўклад у стварэнне Акадэміі навук БССР і шэрагу навукова-даследчых інстытутаў рэспублікі.

Аб развіцці навукі ў БССР можна меркаваць па наступных даных: цяпер у нас налічваецца больш 18 тысяч навуковых работнікаў, у тым ліку каля 4,5 тысячы дактароў і кандыдатаў навук. Беларуска Акадэмія навук вырасла ў буйную навуковую ўстанову, здоль-

ную рашаць як праблемы фундаментальных навук, так і практычныя задачы, вылучаемыя народнай гаспадаркай рэспублікі. Даследаванні многіх беларускіх вучоных-фізікаў, матэматыкаў, хімікаў, навуковых супрацоўнікаў раду іншых спецыяльнасцей цяпер шырока вядомы ў СССР і за межамі краіны.

Навукова-даследчыя інстытуты Беларускай Акадэміі забяспечаны найвышэйшымі прыборамі і абсталяваннем. Інстытут ядзернай энергетыкі мае свой атамны рэактар. У Інстытуце матэматыкі працуе магутны вылічальны цэнтр.

Шэраг нашых навуковых устаноў каардынуе навуковыя даследаванні ў маштабе Савецкага Саюза.

Мы жывем у эпоху, калі навука стала магутнай сілай, якая накіроўвае наш рух па шляху далейшага прагрэсу, па шляху развіцця чалавечых ведаў. Разам з усімі вучонымі краіны вучоная Беларусь з гонарам прыносіць свае дасягненні на службу чалавеку, для дабрабыту народа.

У ВЫДАВЕЦТВЕ

Б Д У

Да знамянальнай даты ў выдавецтве БДУ імя У. І. Леніна выйшлі ў свет кнігі выкладчыкаў нашага ўніверсітэта М. С. Зярніцкага — «Вялікі майстар публіцыстыкі», Р. А. Левіна — «Ленін і сучасныя праблемы тэорыі пазнання», С. Р. Віхарава — «У. І. Ленін аб суверэнітэце саюзных рэспублік», М. Е. Дастанкі — «Газета «Звязда» у гады Вялікай Айчыннай вайны», Н. С. Гілевіча — «У клопаце аб песнях народа».

□ □ □

ДА ЮБІЛЕЮ ПРАВДАЫРА

Кафедра радыё і тэлебачання факультэта журналістыкі падрыхтавала стэнд, у якім два раздзелы — «Ленинскія радыёзоры» і «Тэлевізійная Лениняна».

Гісторыя нашага ўніверсітэта, які носіць імя У. І. Леніна, раскрывае бязмежную любоў выкладчыкаў і студэнтаў да вялікага правадыра, іх вернасць ленінскім заповітам.

11 ліпеня 1921 г. урачысты сход, прысвечаны адкрыццю ўніверсітэта, першыя словы сардэчнай удзячнасці і гарачага прывітання адрасаваў У. І. Леніну. Пад бурныя апладысменты усёй залы адзінадушна быў прыняты тэкст пасланай яму тэлеграмы:

«Паўстанне рабочых і сялян у дні Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, калі пралетарыят Расіі, кіруючы Камуністычнай партыяй і Ваямі, як яе правадыром, узяў у свае рукі ўладу, дапамагло працоўнай Беларусі вызваліцца ад векавога эканамічнага і духоўнага прыгнёту і працоўным знайсці сваю радзіму — Савецкую Беларусь».

Адкрываючы у дзень гадавіны вызвалення Мінска — цэнтры Беларусі — з пад улады польскіх акупантаў Бе-

ларускі дзяржаўны ўніверсітэт, урачысты сход, прысвечаны яго адкрыццю, ад імя партыйных, рабочых, культурных і грамадскіх сіл краю іле Вам, дарагі правадыр, свае гарачае прывітанне».

У дзяржаўным архіве Кастрычніцкай рэвалюцыі і сацыялістычнага будаўніцтва БССР захоўваецца тэкст тэлеграмы, пасланай У. І. Леніну у дзень першай гадаві-

Вам, правадыру рабоча-сялянскай Савецкай Федэрацыі, гарачае прывітанне і шчырыя пажаданні далейшай плённай працы на карысць усёй рэспублікі. Універсітэт, знаходзячыся на крайняй заходняй граніцы федэрацыі, выканае ўскладзеную на яго культурную і палітычную місію».

Першыя экзэмпляры сваіх навуковых прац і іншых друкаваных выданняў пра-

БДУ Універсітэт імя Леніна.

На агульным сходзе студэнтаў Беларускага Дзяржаўнага Універсітэту пастаноўлена прасіць Нар. Кам. Асветы і ЦВК Беларусі аб перайменаванні БДУ ва Універсітэт імя Леніна.

ЛЕНІН І УНІВЕРСІТЭТ

ны нашага ўніверсітэта:

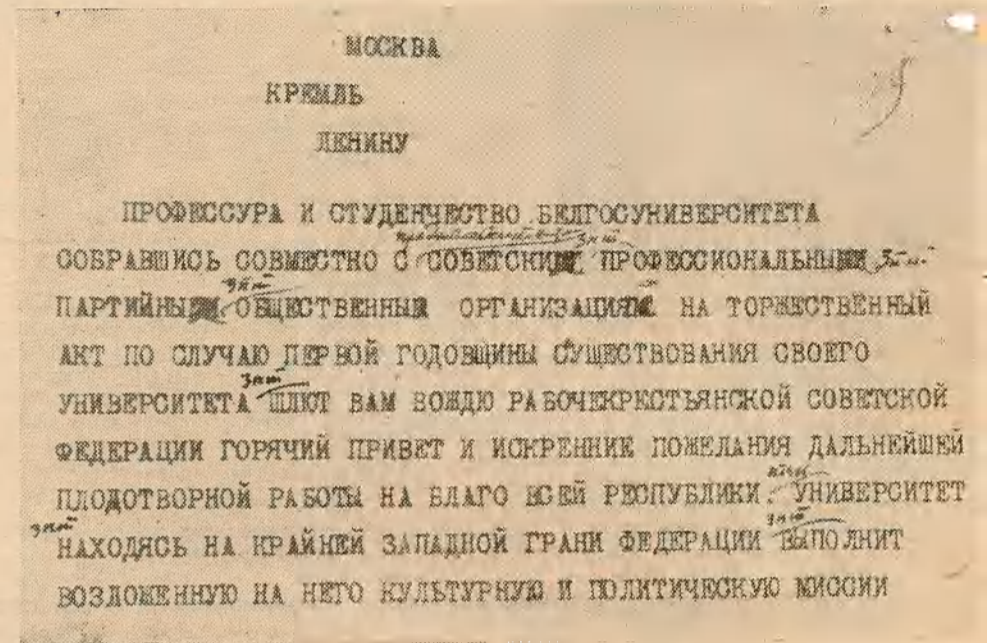
«Масква. Крэмль. Леніну. Прафесура і студэнцтва Белдзяржуниверсітэта, сабраўшыся сумесна з прадстаўнікамі савецкіх, прафесіянальных, партыйных, грамадскіх арганізацый на урачысты акт з выпадку першай гадавіны існавання свайго ўніверсітэта, шлюць

фесары і выкладчыкі нашага ўніверсітэта з любоўю і удзячнасцю пасылалі У. І. Леніну. У асабістай бібліятэцы У. І. Леніна у Крэмлі захоўваюцца «Працы БДУ» № 1 з надпісам на тытульным лісце: «Уладзіміру Ільічу ад Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта», «Працы БДУ» № 2—3 з надпісам «У. І. Леніну ад БДУ», кніга, складзеная намеснікам рэктара прафесарам С. З. Кацэнбогенам, «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт за 1921—22 акад. год» з надпісам «Уладзіміру Ільічу Леніну ад Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта». Там жа захоўваюцца кнігі прафесара С. Я. Вальфсона «Дыялектычны матэрыялізм (курс лекцый, чытаны на факультэце грамадскіх навук БДУ)», прафесара У. І. Пічэты — «Уводзіны у рускую гісторыю», прафесара М. М. Нікольскага — «Рэлігія як прадмет навукі», а кніга прафесара С. Я. Вальфсона «Вялікі сацыяліст. Кароткі нарыс жыцця Г. В. Пляханава» захоўваецца у кабінэце У. І. Леніна, дзе яна і знаходзілася.

Барта адзначыць, што У. І. Ленін, праглядаючы вялікую колькасць кніг, пакідаў у асабістай бібліятэцы толькі найбольш важныя з іх.

У час хваробы У. І. Леніна лячылі лепшыя савецкія і замежныя урачы. Сярод іх былі і відны савецкі неуропаталаг, адзін з арганізатараў нашага ўніверсітэта, дэкан медыцынскага факультэта прафесар М. Б. Кроль (на здымку ўверсе справа).

У смутныя судзеньскія дні 1924 г. працоўныя нашай краіны на жалобных сходах

давалі клятву быць вернымі Вялікай справе Леніна, справе Камуністычнай партыі і выканаць усе ленінскія заповяты.

24 студзеня 1924 г. у газеце «Савецкая Беларусь» было апублікавана наступнае паведамленне: «БДУ — універсітэт імя Леніна. На агульным сходзе студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта пастаноўлена прасіць Нар. Кам. Асветы і ЦВК Беларусі аб перайменаванні БДУ ва ўніверсітэт імя У. І. Леніна».

Як вядома, імя Уладзіміра Ільіча Леніна афіцыйна было прысвоена Беларускаму дзяржаўнаму ўніверсітэту пастановай Савета Міністраў СССР 31 снежня

1948 г. — да 30-годдзя Савецкай Беларусі. Але той факт, што ў жалобныя дні 1924 г. выкладчыкі і студэнты звярнуліся да ўрада рэспублікі з просьбай прысвоіць універсітэту імя У. І. Леніна,

сведчыць, што гэта дарагое імя яны заўсёды насілі ў сваіх сэрцах. Наша бязмежная любоў да Леніна, вернасць справе Леніна — вечныя.

Е. АБЕЦЭДАРСКАЯ.

ПЕРАМОЖНАЕ ШЭСЦЕ ІДЭЙ

100-годдзе з дня нараджэння У. І. Леніна — велічная дата ў гісторыі чалавецтва. У розных кутках свету ланізізм прыцягвае мільёны людзей. Усё больш і больш ідэі Леніна пранікаюць і ў жыццё Афрыкі. Аб гэтым гавораць шматлікія факты.

Нігерыя. Першы з'езд сацыялістычнай рабоча-сялянскай партыі прыняў рашэнне заснаваць Ленінскую бібліятэку.

Маўрытанія. Прадстаўнікі маладых рэвалюцыянераў вострава паставілі: стварыць саюз і назваць яго Ленінскай арганізацыяй моладзі.

Занзібар. Бальніца, якая раней абслугоўвала султана і яго прыбліжаныя, стала народнай лячэбнай установай. Яна названа «Шпіталь імя У. І. Леніна». Шмат дактароў гэтага шпітала атрымалі адукацыю ў медыцынскіх інстытутах Савецкага Саюза.

Малі. Вялікім попытам карыстаюцца ў рэспубліцы працы У. І. Леніна. Менавіта ў першакрыніцах класікаў марксізма-леннізма шукаюць зараз маліскія чытачы, асабліва моладзь, адказы на хвалючыя маладую рэспубліку пытанні. Выстаўка фатаграфій і кніг, прысвечаная 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна, адкрылася ў сакавіку у Сегу — адным з буйнейшых гарадоў рэспублікі.

Сенегал. З выпадку 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна адбыліся вечары сенегальскай грамадскасці. У Дакары удзельнікі вечара з вялікай цікавасцю прагледзелі фільмы «Жывы Ленін» і «Жалезны паток».

Алжыр. У Аннебе — буйным прамысловым цэнтры краіны прайшла нядзеля савецкага фільма, прысвечаная 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна. У фае кінатэатра «Мажэсцік» адкрылася выстаўка, якая расказвае аб жыцці і дзейнасці У. І. Леніна.

Выстаўка савецкай кнігі адкрылася ў муніцыпальнай бібліятэцы горада Алжыра. На ёй былі прадстаўлены Поўны збор твораў Леніна, мастацкая, навуковая і тэхнічная літаратура, кнігі для дзяцей. Усё гэтыя кнігі — больш 500 назваў, выдадзеныя на арабскай і французскай мовах, — перададзены савецкім пасольствам у дар муніцыпальнай бібліятэцы.

Аб'яднаная Арабская Рэспубліка. У Александрыі адбыўся сімпозіум «Ленін і нацыянальна-вызваленчы рух».

Конга (Бразавіль). Адна з ячэек партыі «Нацыянальны рэвалюцыйны рух» (1969 г.) па просьбе яе членаў названа Ленінскай.

Падборку зрабіў Роберт Кейге, студэнт 5 курса біяфака.

СВЯТА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПРАЦЫ

Пачатак работы быў абвешчаны на 10 гадзін раней. Людзі прыйшлі раней. Ля вучэбных карпусоў, ля інтэрнатаў тоўпілася гаманлівая моладзь з рыдлёўкамі, ведрамі і граблямі у руках. Не цяпелася хутчэй распачаць работу.

Цёпла і сардэчна прымалі нашых студэнтаў на заводзе «Транзістар». На дапамогу рабочым прыйшлі першакурснікі фізічнага факультэта.

На авіярамонтным заводзе працавалі матэматыкі і хімікі. Рабочыя у знак удзячнасці за шчырасць і старанне паназалі студэнтам пасля работы свой завод. У былым хімікорпусе завіхаліся журналісты. Тут яны хутка будуць займацца, таму і працаваў кожны з пачуццём адказнасці, добрасумленна. Асабліва вызначыліся Пётр Шыцік, Міхаіл Шульман, Тамара Ва-

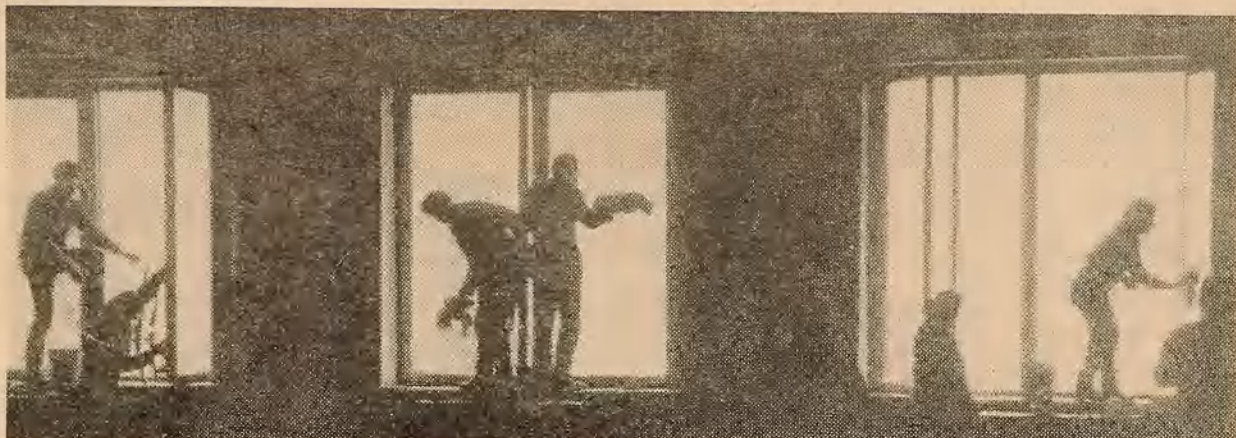
шчанка і іншыя. Паваеннаму чотна і зладжана кіраваў работай намеснік-дэкана Міхаіл Іванавіч Сілуянаў.

Разам з моладдзю працавалі выкладчыкі, сімвалі прафесары. Мылі вокны, прыбіралі памяшканні ці ачышчалі дзверы, выносілі будаўнічыя адходы і смецце — усё рабілася ахвотна, са святковым настроем. На камуністычныя субстнікі 12 і 19 краса-

віка выйшлі 11.162 чалавекі з ўніверсітэта. Побач з нашымі студэнтамі плячо у плячо працавалі і студэнты з-за рубяжа.

Так народжаны больш як паўвека назад патрыятычны пачыны масноўскіх рабочых, які У. І. Ленін назваў вялікім пачынам, ператварыўся зараз ва усенароднае свята камуністычнай працы.

Л. ПЕТЭРСОН.

Рэдактар А. А. НИКОЛЕНКА.